

Časopisna hiša Delo je bila sredi devetdesetih let v večinski 60-odstotni lasti zaposlenih, a so novinarji drago prodali svoje privatizacijske delnice. Lastniškemu nadzoru nad časopisno hišo, ki je lansko leto sklenila s kar 11,6 milijona evrov izgube, so se odpovedali v zameno za nove hiše, drage avtomobile in luksuzne jadrnice. Zdaj pa bi nekateri med njimi radi, da bi jim država še enkrat »podarila« Delo.

Osnutek novega medijskega zakona predvideva tudi predkupno pravico novinarjev v primeru prodaje lastniškega deleža v kapitalu ali premoženju izdajateljev medijev. Ministrstvo za kulturo Majde Širca bi tako novinarjem še enkrat omogočilo, da bi postali lastniki medijev, kar so na začetku lastninjenja v največjih tiskanih medijih že bili, a so delnice nato prodali. Zdaj bi še enkrat po nekakšnih »medijskih zadrugah« postali lastniki. Po možnosti spet za mali denar, za kar se še posebno zavzema odstavljani odgovorni urednik Dela Darijan Košir, ki že nekaj časa opravlja funkcijo vršilca dolžnosti direktorja vladnega urada za komuniciranje. Košir je na spletnem portalu razglej.se nedavno zapisal, da bi bila

»za časopis najboljša neka 'zadružna' rešitev, podobna tisti, ki si jo je nekega dne pred skoraj 80 leti nenadoma lahko privoščil britanski Guardian ... tega je dotedanji lastnik časopisa 'prodal' tako, da ga je brezplačno prenesel na Guardianov sklad, ki ga odtlej upravlja skupina eminentnežev iz časopisa in zunaj njega ...«. Večinski, kar 60-odstotni lastniki Dela so bili na začetku lastninjenja sredi devetdesetih let zaposleni. Z drugim soglasjem Agencije za privatizacijo je Delo konec leta 1995 postalo delniška družba. Po sprejetem modelu lastninjenja je za interno razdelitev pripadlo 20 odstotkov delnic, 40 odstotkov je bilo namenjenih notranjemu odkupu, 20 skla-

du za razvoj, preostalih 20 pa sta si vsak na polovico razdelila državna pokojninski in odškodninski sklad. Čez dobra tri leta, januarja 1999, so Delove delnice začele kotirati na Ljubljanski borzi, do tedaj so z njimi trgovali na sivem trgu, kjer je njihova vrednost preseгла sedem tisoč nekdanjih slovenskih tolarjev. Ko pa je Delo prišlo na borzo, je delnica skokovito zrasla in v tednu dni dosegla celo vrednost 20 tisoč tolarjev. Visoka vrednost delnic je marsikoga premamila k prodaji, tako da se je delež notranjih lastnikov s 60 odstotkov kmalu zmanjšal za polovico. Novinarji in drugi zaposleni se niso mogli upreti velikiemu zaslužku – delnice so namreč dobi-

Stran / Page: 44

Doseg / Reach: 23000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 937 cm2

2 / 3

li po nominalni ceni 500 tolarjev (plačali so jih z lastninskim certifikatom ali ugodnim kreditom, ki jim ga je pri bankah uredilo kar Delo), prodajali pa so jih tudi po ceni, ki je preseгла celo trideset tisoč tolarjev.

Zapravljena priložnost

Zelo hitro je delnice prodal nekdanji dolgoletni urednik Dela Mitja Meršol, podobno je naredilo še nekaj drugih izpostavljenih novinarskih imen. Denimo Mojca Drčar Murko, ki je upokojena in danes živi v Kamniku. Po podatkih Geodetske uprave je (so)lastnica dveh nepremičnin. Ko je Delo začelo kotirati na borzi, je Drčar Murkova posedovala dobrih štiri tisoč delnic, kar je v lastniški strukturi časopisne hiše pomenilo 0,83-odstotni delež. Po podatkih Klirinško depotne družbe so imeli največ delnic med zaposlenimi člani uprave, ki so jih v notranjem odkupu lahko nakupili največ. Z 11.998 delnicami oziroma 2,43-odstotnim deležem je bil rekorder nekdanji predsednik uprave Jure Apih, sledili so mu Ivo Oman, Emil Šuštar, Tit Doberšek ... Precej pod palcem v delnicah Dela je na začetku leta 1999 imel tudi »večni« odgovorni urednik Slovenskih novic Marjan Bauer – imel jih je nekaj manj kot štiri tisoč. Večji delničarji med Delovimi novinarji so bili še: Branko Soban, Gregor Pucelj, Janko Lorenci, Boris Jež, Ivan Gerenčer, Vlasta Felc, Marijan Zlobec, Stojan Žitko, Željko Šepetavc, Damijan Slabe, Dragica Bošnjak, Darijan Košir ... Košir si je, najbrž tudi z izkupičkom pri prodaji Delovih delnic, v Bizoviku pri Ljubljani zgradil veliko družinsko hišo.

Med delničarji Dela danes ni več nobene zaposlenega. Pivovarna Laško, ki zaradi finančnih težav in pod pritiskom sedanje vladajoče politike namerava časopisno hišo prodati, je pod propadlim tajkunom Boškom Šrotom sredi leta 2007 z objavo prevzemne ponudbe zaprla Delovo lastniško strukturo. Laškemu so tedaj delnice po dokaj visoki ceni 135,5 evra oziroma 32.471 tolarjev prodali še zadnji mali delničarji, ki so imeli v svojih rokah nekaj manj kot 14 odstotkov Dela. Pivovarna Laško je danes 80,8-odstotni lastnik Dela, preostali delež pa je v lasti dveh njenih hčerinskih družb: Radenske (19,1662 odstotka) in Firme Del (0,0029 odstotka).

Dr. Sandra Bašič Hrvatinič v svoji študiji o medijskem lastništvu sklene: »Novinarji, zaposleni in nekdanji zaposleni,

ki so imeli možnost lastniškega nadzora nad Delom, so to svojo možnost prodali.«

K temu ni kaj dodati. ■

Notranji lastniki Dela ob uvrstitvi na borzo 3. 1. 1999

	št. delnic
Jurij Apih	11998
Ivan Oman	7361
Emil Šuštar	6759
Tit Doberšek	6675
Jožef Žnidaršič	4659
Anton Zdouc	4616
Marjetica Jesenšek	4189
Mojca Drčar Murko	4092
Marjan Bauer	3984
Branko Soban	3877
Gregor Pucelj	3864
Božidar Mašanovič	3836
Marjeta Dobnikar Tadel	3700
Janez Lorenci	3096
Jože Fišer	3006
Lučka Magister Fabjan	2896
Boris Jež	2887
Stanislav Ivanc	2842
Ivan Gerenčer	2748
Vlasta Felc	2735
Marijan Zlobec	2720
Stojan Žitko	2712
Antonija Slokar	2698
Milovan Nikolić	2671
Mitja Meršol	2660
Jožef Danijel Urbanc	2583
Jakob Žuraj	2583
Slavica Partlič	2441
Željko Šepetavc	2403
Damijan Slabe	2338
Primož Šušteršič	2343
Aleksander Bratina	2331
Janez Zibler	2264
Dragica Regina Bošnjak	2200
Janez Zrnec	2200
Igor Bratož	2079
Helena Kos	2008
Alenka Puhar	2000
Borut Perko	1956
Alenka Zgonik	1891
Franc Mihevc	1866
Mirko Kunšič	1860
Marija Žbontar	1809
Uroš Šoštarič	1808
Alojz Kante	1697
Darijan Košir	1645
Vladimir Ajdič	1692

Stran / Page: 44

Doseg / Reach: 23000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 937 cm²

3 / 3

Novinarka in političarka Mojca Drčar Murko je bila med večjimi lastniki Dela, a je tudi ona prodala delnice. Danes je v pokoju in živi v Kamniku, kjer je solastnica dveh nepremičnin.

Darijan Košir, dvakratni odgovorni urednik Dela, danes pa v. d. direktorja vladnega urada za komuniciranje, si je tudi z izkupičkom od prodaje Delovih delnic v Bizoviku pri Ljubljani postavil veliko družinsko hišo.